

*L
A
r
t
e
s
t*

*J
u
s
t
i
c
e*

marina olympios

editions DESTE

Rien que la Vie!

Τίποτ' άλλο παρεκτός Ζωή!

Θεομέε ευχαριστίεε ετουε Ketty Tsékénis, Blaise Gautier
και ετουε καλλιτέχνεε που λαμβάνουν μέρος στην ταινία.

ISBN9963-7881-0-6

© Μαρίνα Ολυμπίου, Ίδρυμα ΔΕΣΤΕ
Φωτογραφίεε: Μαρίνα Ολυμπίου, Νίκοε Κληρίδηε
Μεταφράσειε κειμένων: Δέεποινα Καρδίζη
Διορθώσειε Γαλλικών κειμένων: Γιάννηε Η. Ιωάννου
Εκτύπωεη: Τυπογραφεία Βιολάρη ΛΤΔ
Διαχωριεμόε χρωμάτων: LASER GRAPHICS

Remerciements particuliers à Ketty Tsékénis, Blaise Gautier
et aux artistes qui participent au film.

ISBN9963-7881-0-6

© Marina Olympios, fondation DESTE
Photos: Marina Olympios, Nicos Clerides
Traductions des textes: Despina Kardizis
Correction des textes Français: Yannis E. Ioannou
Imprimé par VIOLARIS PRESS LTD
Sélection des films par LASER GRAPHICS

Οι Σπηλιές της Κύπρου

Τα ζωντανά λόγια του Marcelin Pleynet

Η ταινία της Μαρίνας Ολυμπίου
Η “Τέχνη είναι Δικαιοσύνη.”

Συνθέτουν την εκδήλωση
Η ΤΕΧΝΗ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ
που έγινε στο Πολιτιστικό Κέντρο
Georges Pompidou το Νοέμβριο του 1992.

Les grottes de Chypre.

Les paroles vivantes de Marcelin Pleynet.

Le film de Marina Olympios
“L’ Art est Justice”

Composent la manifestation
L’ART EST JUSTICE
qui a eu lieu au Centre
Georges Pompidou en Novembre 1992.

editions DESTÉ

*L
A
r
t
e
s
t

J
u
s
t
i
c
e*

Marina ABRAMOVIC
Christian BOLTANSKI
Démosthènes DAVVETAS
Braco DIMITRIJEVIC
Alecoss FASSIANOS
Costas GAVRAS
Bernard GIRAUDEAU
Georges ROUSSE
Wade SAUNDERS
Amaryllis SINIOSSOGLOU
Ulla VAHLUND
Chen ZHEN

par Marina OLYMPIOS

«Το Ίδρυμα ΔΕΣΤΕ έχοντας από την αρχή του ξεκινήματός του σαν στόχο την άμεση συμμετοχή του στον προβληματισμό της σύγχρονης δημιουργίας, εκδίδει το βιβλίο αυτό για την εκδήλωση «Η ΤΕΧΝΗ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ», στο Centre Georges Pompidou του Παρισιού.

Η ΤΕΧΝΗ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ. Οι σελίδες του βιβλίου αυτού προτείνουν ένα νέο είδος ζωής για το σήμερα, που όλα όσα επιτρέπονται στους εικαστικούς χώρους αντικρούονται με το δυνατό ή το αποδεκτό.

Πέρα από την αρχική πρόταση, που διατυπώνεται με ένα ορισμένο αριθμό εικαστικών συμβόλων και εικόνων, εμφανίζεται η οργάνωση μιας παράδοξης λογικής που κάνει το έργο αυτό ένα επίκαιρο, ευτυχισμένο και δίκαια φιλόδοξο καλλιτεχνικό γεγονός».

Δάκης Ιωάννου

Depuis le debut de sa création, la Fondation DESTÉ s'était fixée pour objectif, la participation directe à la réflexion au sujet de l'Art Contemporain. C'est pourquoi, à l'occasion de la manifestation "L'ART EST JUSTICE" qui aura lieu au Centre Georges Pompidou, elle publie ce livre.

L'ART EST JUSTICE. Les pages de ce livre proposent un nouveau mode de vie notamment pour notre époque où tout ce qui est autorisé dans le domaine des Arts Plastiques se contredit par le possible ou l'admissible.

Au-delà de la proposition initiale, formulée par un certain nombre de symboles et d'images plastiques, on voit apparaître l'organisation d'une logique paradoxale qui fait de cette œuvre un événement actuel, heureux et à juste titre ambitieux.

Dakis Ioannou

Ακούμπησα λοιπόν ήσυχα πάνω σ'αυτές τις αξίες, σαν το μεγάλο ψάρι που έφαγε όλα τα μικρά κι ακούμπησε την κοιλιά του πάνω στο βουνό με τις πέντε κορφές, για να ξεκουραστεί.

Η Ανείπωτη Χαρά της υλικής ευδαιμονίας και ο ιριδισμός της αλλοτρίωσης ανταμώνουν τώρα τα ψηφιδωτά δάπεδα της μνήμης μου.... Τότε που ήμουν μικρή και ανήξερη μου όρισαν τον άνθρωπο σαν το ζώο που επιθυμεί πάντα περισσότερα απ'όσα φτάνει..... Και το ποτάμι της ζωής ξεχύθηκε απάνω μου, μέσα στα σκέλια μου και άλεσε το στάρι της καρδιάς μου. Τα χρόνια της ζωής μου έγιναν καρβέλι ρόδινο στο φως που έχει για σκέπη τη φουστανέλλα του ήλιου και της στολισμένης νύχτας το φουστάνι. Περιπλανόμενη κοιτούσα, κι απ'τις χαραμάδες των ματιών μου τρύπωναν χρώματα μύρια. Δοξασίες και ομιλίες πέρασαν τη γλώσσα τους μέσα στο μυαλό μου, ώσπου τα ματια μου έγιναν δυο σταγόνες θάλασσας τρέχοντας και φέροντας την υπομονή του γέρου ωκεανού....

Και έτσι έφτασε το πλήρωμα του χρόνου. Ακόνισα λοιπόν το μυαλό μου για να προσπαθήσω να δω στα σκοτεινά τα απόρρητα. Ξέπλυνα το κορμί μου απ'αυτά που ήδη γνώριζα, το βλέμμα μου απ'αυτά που είδα, εξάγνισα τη σκέψη μου απ'αυτά που απόκτησα και ρώτησα τους λογισμούς της φύσης για να μάθω το δρόμο της εξάγνισης....

Στη μήτρα της μνήμης μου καρφωμένη πάντα η ηδονή της φυγής. Εχω τα χέρια που ψηλαφίζουν τον ιδρώτα: Είμαι κι εγώ του Ικάρου σπορά, και σπέρνω χρώματα και σχέδια, αριθμούς, φωνήεντα και σύμφωνα μύρια στους ανθρώπους μακριά απ'την αφέντρα μοίρα.

Μέσα στο δωμάτιο φως παραχαϊδεμένο και η σκέψη εγειρείται..... Τότε που ήμουν μικρή και ανήξερη δάκρυζα βλέποντας όμορφα πράγματα.....

Γονάτισα και πήρα τις πέτρες που η θάλασσα έτρεφε αιώνες μέσα στα σπλάχνα της και ανακάλυψα με δέος πως είναι πραγματικές πέτρες και βράχος. Πως φέρουν τη δύναμη που ξεφλουδίζει το χρόνο, πως έχουν το έμβρυο της εξουσίας φυτεμένο στα σκέλη τους.....

Je me suis donc soutenue calmement sur ces veleurs tel un gros poisson qui mange les petits et appuie ensuite son ventre sur la montagne aux cinq sommets pour se reposer.

L'immense joie de la prospérité matérielle et l'irisation de l'aliénation rencontrent maintenant la mosaïque de ma mémoire..... Quand j'étais petite et ignorante on m'a défini l'homme comme l'animal qui désire toujours plus que ce qu'il est capable d'acquérir.....

Et le fleuve de la vie s'est déversé sur moi, entre mes jambes, et a moulu le blé de mon coeur. Les années de ma vie sont devenues une miche de pain rouge fermentée par la chaleur du soleil et les caprices de la nuit. Vagabondant, je regardais et de la fente de mes yeux renaissaient des milliers de couleurs.

Des croyances et des paroles passaient leur langue dans ma raison jusqu'à ce que mes yeux deviennent deux gouttes d'eau de mer coulant avec la patience du vieil océan.....

Et le temps est venu. J'ai donc aiguisé ma raison pour tenter d'arracher des confidences. J'ai lavé mon corps de tout ce que je connaissais, mon regard de ce que j'avais vu, ma pensée de ce que j'ai accompli et j'ai demandé les raisons de la nature pour connaître le chemin de la purification

La matrice de ma mémoire remplie toujours de la jouissance, de la fuite. J'ai les mains qui tatonnent la sueur. Je suis, moi aussi, sémence d'Icare et je sème des couleurs et des formes, des voyelles et des consonnes par milliers, aux hommes loin du maître "destin".

Dans la chambre, la caresse de la lumière; et la pensée se réveille..... Quand j'étais petite et ignorante je pleurais voyant des choses belles

Je me suis agenouillée et j'ai pris les pierres que la mer nourrissait dans ses entrailles et j'ai découvert, effrayée, que ce sont des véritables pierres et des véritables roches; qu'elles portent la force qui écorche le temps, qu'elles ont l'embryon du pouvoir, planté entre les jambes.

M. Olympios

Το όνομα μου είναι Μαρίνα
και πέθανα όταν ήμουν 6 χρονών στην Κύπρο.
Μιά όμορφη θεά που την λένε Αφροδίτη γεννήθηκε.
Αυτή είναι η εικόνα της γής μου,
που έφτιαξε τους θεούς, τους μύθους την σκέψη και την πράξη.
Αυτή την εικόνα κληρονόμησε ο σύγχρονος κόσμος
για να κτίσει την εξέλιξη του.
Τα χρόνια όμως κύλησαν αλλοιώτικα
και ο τόπος που γέννησε το κάλλος
και το θέατρο έδωσε σε μας τους απογόνους
μια γη ξεχασμένη.
Θυμάμαι η ιστορία άρχισε όταν ο παππούς έκλαιγε
κι όταν αρρώστησε η γιαγιά.
Μιά γυναίκα ήρθε τότε και με αγκάλιασε.
Ενας στρατιώτης με βρήκε μέσα σ'ένα κατεδαφισμένο σπίτι
Μετά βρήκα την θεία μου, και έφυγα μαζί με τους άλλους.
Ο μπαμπάς μου είχε πρόσωπο καμμένο από μιά βόμβα Napalm
Οι άνθρωποι μέσα στον ίδιο θάλαμο έμοιζαν σαν καμμένοι βράχοι.
Η εκκλησία καιγόταν και οι σταυροί των τάφων ήταν σπασμένοι.
Όταν μεγάλωσα και έφυγα μακριά απο εκείνο το νοσοκομείο
δγήκα έξω στον κόσμο. Τότε μου εξήγησαν οι μεγάλοι
τι σημαίνει Δικαιοσύνη:
Δικαιοσύνη είναι η ιστορία του Τόπου!

Je m'appelle Marina et je suis morte à l'âge de six ans à Chypre...
Une belle déesse nommée Aphrodite est née...
Celle-ci est l'image de ma terre,
qui a créé les dieux, les mythes, la Pensée et l'Acte
C'est de cette image que le monde moderne
a hérité pour construire son histoire.
Mais les années se sont écoulées autrement.
Et le pays qui a créé la splendeur
et le théâtre, nous a légué, à nous ses descendants,
une terre oubliée.

Je me souviens... l'histoire a commencé quand grand-père pleurait.
Grand-mère est tombée malade.
Alors, une femme est venue et m'a prise dans ses bras
Un soldat m'a retrouvée dans les décombres d'une maison
Puis, j'ai retrouvé ma tante et je suis partie avec les autres
Mon père avait le visage brûlé d'une bombe Napalm
Les gens dans cette pièce ressemblaient à des rochers brûlés
L'église était en feu. Les croix des tombes brisées
Quand j'ai grandi et je suis partie de cet hôpital,
j'ai découvert le monde extérieur
Alors, les grands m'ont expliqué ce que signifie "JUSTICE"
La Justice est l'Histoire du pays

Είδα την σκιά μου
και αισθάνθηκα τον φόβο
που ένοιωθα μικρή.

Προσπάθησα να καταλάβω
που είδα αυτές τις εικόνες;
Που άκουσα αυτό τον στρατιώτη να φωνάζει;

Ηταν καλοκαίρι
Όλα ήταν κίτρινα.
Η σκιά του μικρού κορμιού μου έτρεξε και αντάμωσε την αλήθεια.

J'ai vu mon ombre
et j'ai ressenti la peur
que je ressentais étant petite

J'ai essayé de comprendre
où ai-je vu ces images ?
Où ai-je entendu ce soldat crier ?

C'était l'été !
Tout était jaune !
L'ombre de mon petit corps
accourut et rencontra la vérité

Αυτή είναι η ιστορία αγάπης
ένα μικρό αγοράκι ένας 17χρονος στρατιώτης
έπαιζαν στους κίτρινους κάμπους
σε ώρες ανύποπτες.
Περπατούσαν μαζί μέρες, νύχτες και πρωινά
και το παιδάκι είχε στον ώμο του
ένα κόσμημα για να παίζει

Και εδώ αρχίζει η ενορχήστρωση του πολέμου
το κόσμημα στον ώμο έγινε ασπίδα
τα γυμνά πόδια έγιναν κόκκινα χέρια.

Θυμάμαι αυτή την ιστορία αγάπης και έρωτα!
Ο 17χρονος στρατιώτης σκοτώθηκε στον πόλεμο
πάνω στο ίδιο χωράφι εκεί που έπαιζε με το παιδάκι.
Ύστερα σώπασαν τα όπλα και το παιδάκι πλησίασε
αλλά δεν κατάλαβε.

Ακούμπησε το κόσμημα στο κορμί του
όπως έκανε άλλοτε, και περίμενε ώσπου να ρθεί η μέρα
να ξαναφιλήσει την πνοή του φίλου του.
Θυμάμαι αυτή την εικόνα αγάπης
πάνω στην οποία έκτισα την ζωή μου.

Cette histoire est une histoire d'amour
Un petit garçon et un soldat de dix-sept ans
jouaient insouciant dans les plaines jaunes
Ils se promenaient ensemble durant des jours et des nuits
L'enfant portait un bijou, sur son épaule, c'était son jouet

Ici, commence l'orchestration de la guerre
le bijou sur l'épaule devient bouclier
les pieds nus deviennent des mains ensanglantées

Je me souviens de cette histoire d'amour et de passion
Le soldat de 17 ans a été tué à la guerre
dans le même champ où il jouait avec l'enfant
Puis les armes se sont tuées. L'enfant s'est approché,
mais il n'a pas compris.
Il a posé le bijou sur le corps du soldat
comme il le faisait autrefois
en attendant que vienne le jour
où il pourrait embrasser à nouveau
le souffle de son ami.
Je me souviens de cette image d'amour
sur laquelle j'ai construit ma vie

Αυτά που βλέπετε εδώ δεν είναι ταινία
Αυτή είναι η πραγματικότητα
Αυτή η εισβολή και πόλεμος έγιναν στα αλήθεια
για να σκορπιστεί ο θάνατος
να φύγουν οι κάτοικοι της Ελληνικής γής
να πεθάνει η Αφροδίτη.

Μάζεψα λοιπόν τις κραυγές
και τις θύμησες του πολέμου
και με την ίδια φωτιά που έκαψαν έφτιαξα τέχνη.
Την Ζωή με την Δικαιοσύνη και τον Θάνατο με τον Έρωτα.

Το έργο αυτό το αφιερώνω στους ανθρώπους
που θυμούνται ότι την γή της Κύπρου όσο και να την καταστρέψουν
όσο και να την δάψουν, ποτέ δεν μπορούν να την αλλάξουν γιατί την έχουμε
πάντα κοντά μας όπου και να είμαστε!

Με λένε Δαδδέτα Δημοσθένη. Γεννήθηκα το 1955. Πέθανα την μέρα
που πέθανε ο πατέρας μου.

Το όνομα μου είναι Marina Abramovic. 1973!. Αυτή την χρονιά πέθανα.

Η Ζωή και ο Θάνατο είναι τέχνη. Οι καλλιτέχνες που ρώτησα μου είπαν
ότι έπρεπε να πεθάνουν για να ζήσουν την τέχνη τους.

Πέρασαν δηλαδή ότι πέρασα εγώ. Επομένως οι οργανωτές των πολέμων
με τον θάνατο που μας δίνουν, μας προσφέρουν την δύναμη της δημιουργίας.

Την δύναμη που έχει το έμβρυο της εξουσίας φυτεμένο στα σκέλη της.

Την Τέχνη που είναι Όμορφη. Όμορφη σαν την Αφροδίτη που γεννιέται
μέσα στο αλάτι και στο αίμα.

Tout ce que vous voyez ici, n'est pas une mise en scène
C'est la réalité
Cette invasion, cette guerre, ont vraiment eu lieu
pour que la mort se disperse
pour que les habitants de la terre hellène s'en aillent
pour qu'Aphrodite meurt.
Alors, j'ai ramassé les cris,
les mémoires de la guerre
et avec ce même feu qu'ils nous ont brûlés j'ai fait de l'Art
La Vie avec la Justice et la Mort avec l'Amour

Ce film est dédié à ceux qui se souviennent
que la terre de Chypre, même s'ils la détruisent
même s'ils la colorent,
ils ne pourront jamais la transformer
car nous la portons toujours en nous
où que nous soyons

Je m'appelle Davvetas Démosthènes
Je suis né en 1955
je suis mort le jour de la mort de mon père

Je m'appelle Marina Abramovic
1973 ! C'est l'année de ma mort

La Vie et la Mort sont un Art
Tous les artistes, que j'ai interrogé, m'ont confié
qu'il devaient mourir pour vivre leur Art ;
Tous comme moi, ils ont vécu l'enfer.
Par conséquent, les marchands de guerres, en nous tuant,
ils nous offrent la force de la création.
La force qui porte l'embryon du pouvoir dans ses entrailles,
Notre Art est beau comme Aphrodite naissant du sel et du sang

Το όνομά μου είναι Ulla Vahlund.
Πέθανα το 1963, την μέρα που γεννήθηκα.

Ονομάζομαι Christian Boltanski.
Αν κάποιος με ρωτούσε την χρονιά που πέθανα,
θα έλεγα το 1968-1969.
Δηλαδή όταν άρχισα την δραστηριότητα
που διατελώ σήμερα. Έτσι έχουν τα πράγματα:
Όσο περισσότερο φτιάχνουμε Εικόνες τόσο λιγότερο ζούμε.

Το όνομά μου είναι Georges Rousse.
Γεννηθήκα πριν από πολλές χιλιετηρίδες.
Πέθανα στις 28 Ιουλίου 1947.
Από τότε περιμένω με ανυπομονησία
την τελευταία μέρα του θανάτου μου
για μπορέσω επιτέλους να ξαναζήσω.

Ονομάζομαι Wade Saunders.
Θα μπορούσα να πεθάνω το 1977.

Το όνομά μου είναι Braco Dimitrijevic.
Γεννήθηκα μαζί με πολλές ζωγραφιές
κάτω από ένα δράχο. Βασικά οι ζωγραφιές ήταν
δίσκωνες. Αυτό το μέρος είναι τώρα γνωστό
σαν η σπηλιά της Λασκώ και βρίσκεται στα
νότια της Γαλλίας. Νομίζω ότι θα πεθάνω
μόνο όταν δεν θα υπάρχουν πια ζωγραφιές
και όταν δεν θα υπάρχουν πια μήλα.

Je m'appelle Ulla Vahlund
Je suis morte en 1963, le jour de ma naissance

Je m'appelle Christian Boltanski
Si on me demandait la date de ma mort
je pense que c'est plus ou moins 1968
C'est-à-dire quand j'ai commencé à réaliser
l'activité que j'ai aujourd'hui
et plus j'avance à mon travail,
plus on fabrique des images, moins on existe !

Je m'appelle Georges Rousse
je suis né il y a des millénaires.
je suis mort le 28 juillet 1947
Depuis cette date j'attends avec impatience
le dernier jour de ma mort pour renaître à nouveau

Je m'appelle Wade Saunders,
j'aurais pu mourir en 1977

Je m'appelle Braco Dimitrijevic
Je suis né avec des peintures sous un rocher,
des peintures de bisons
Maintenant, cet endroit est connu comme la grotte de Lascaux
et se trouve dans le Sud de la France
Je crois que je mourrai seulement quand il n'y aura plus
de peintures, quand il n'y aura plus de pommes

Ονομάζομαι Αλέξανδρος Φασσιανός.
Γεννήθηκα το 1935 στις 13 Δεκεμβρίου.
Σάββατο ήτανε. Η μητέρα μου είπε
ότι όταν γεννήθηκα δεν φώναζα και
ότι έπρεπε να με κτυπούν για να φωνάζω.
Γεννήθηκα μέσα στο κελί μιας εκκλησίας.
Ο παππούς μου ήταν παπάς σ' αυτή την
εκκλησία. Μεγάλωσα σ' αυτή την εκκλησία,
μέχρι πέντε ετών έπαιζα μαζί με τις εικόνες
και τους αγίους. Δεν φοβόμουν τον θάνατο.
Δεν ήξερα τι ήταν ο θάνατος. Έβλεπα τον Θεό
και νομίζα ότι ήμουν μαζί με τον Θεό.
Ζωγραφίζω ένα πορτραίτο τώρα. Την Μαρίνα.
Προσπαθώ να δώσω αυτή την έννοια την αρχέγονη
που μοιάζουν οι Ελληνίδες μέχρι σήμερα με τις παλιές.
Τίποτα δεν αλλάζει.
Όλα επαναλαμβάνονται με τον ίδιο τρόπο.
Ο τροχός φτιάχτηκε από τους προϊστορικούς
ανθρώπους, και παρέμεινε ίδιος μέχρι σήμερα.
Ένα σφυρί ήταν από πέτρα κάποτε, σήμερα είναι
από σίδηρο. Δεν έχει σημασία να κάνουμε πρωτότυπα
πράγματα. Σημασία έχει να εκφράζουμε την αλήθεια.
Κάθε καλλιτέχνης πρέπει να βρίσκει την ίδια αλήθεια
να την κατανοεί και αυτός και να μπορεί να την
μεταδίδει και στους άλλους.

Je m'appelle Alexandre Fassianos
je suis né en 1935, le 13 décembre, c'était un samedi
Ma mère disait qu'à ma naissance, je n'ai pas pu crier,
Il a fallu que l'on me tape pour entendre mon premier cri
je suis né dans une cellule d'église
Mon grand-père était pope dans cette église
j'y ai grandi et jusqu'à l'âge de cinq ans
je jouais avec les icônes et les Saints
je n'avais pas peur de la mort
Je ne connaissais pas ce qu'est la mort
je voyais Dieu et, je croyais que j'étais avec Dieu

Maintenant, je peins un portrait... Marina...
J'essaie de lui donner ce vieux sens qui fait que
les femmes grecques d'aujourd'hui
ressemblent à celles de l'antiquité
Rien ne change
Tout se répète de la même manière
La roue a été fabriquée depuis les hommes préhistoriques
et se conserve identique
jusqu'à aujourd'hui
Un marteau était fait de pierre dans le temps,
aujourd'hui, il est fait de fer
L'important n'est pas de créer des choses originales
Ce qui est important est d'exprimer la vérité,
et la transmettre aux autres

Ονομάζομαι Chen - Zhen. Είμαι ένας καλλιτέχνης
από την Κίνα. Η χρονιά του θανάτου μου είναι το 1986.
Αυτή τη χρονιά γεννήθηκε ο γιός μου,
ενώ εγώ ήμουν έτοιμος να πεθάνω στο νοσοκομείο.
Ήταν επίσης η χρονιά που ήρθα στην Γαλλία.
Αυτό με κάνει να σκέφτομαι το κινέζικο δόγμα του κύκλου της ζωής.
Ο θάνατος σημαίνει ζωή και η ζωή, ή η γέννηση σημαίνει θάνατος.

Ονομάζομαι Bernard Giraudeau.

Γεννήθηκα σε παλιούς καιρούς, ίσως στην Κύπρο και πιθανόν
πρίν την Αφροδίτη. Γεννήθηκα πολλές φορές, κι'η τελευταία
φορά ήταν στις 18 Ιουνίου 1947 στην Rochelle της Γαλλίας
μια μικρή ακρογιαλιά.

Η γέννηση κι'ο θάνατος μου δημιουργούν σύγχυση, γι'αυτό άλλωστε
τα αναφέρω πολύ στις ταινίες μου.

Μιά φωτογραφική μηχανή, παραδείγματος χάριν, είναι όπλο.

Η φωτογραφία σκοτώνει, γι'αυτό και χρησιμοποιώ συχνά
φωτογραφίες στις ταινίες μου. Από την στιγμή που η φωτογραφική
μηχανή έχει πάρει ένα διακοσοπεντηκοστό του δευτερολέπτου από την ζωή
αυτή, η στιγμή είναι πιά νεκρή. Κάθε φορά που βγάζουμε
μιά φωτογραφία προκαλούμε και ένα θάνατο. Τελικά το επάγγελμα μου
είναι επάγγελμα με νεκρούς.

Είμαι ηθοποιός και σαν ηθοποιός συμβαίνει κάτι αλλόκοτο μαζί μου.

Αφού παίξω σε μιά ταινία, μετά δεν ξαναενδιαφέρομαι και δεν την
ξανακοιτάζω για δεύτερη φορά. Η στιγμή, ο ρόλος που έπαιξα,
ο άνθρωπος που ενσάρκωσα είναι πλέον νεκρός. Κάτι παρόμοιο
συμβαίνει και με ορισμένα γεγονότα της ιδιωτικής μου ζωής.

Je m'appelle Chen-Zhen
je suis un artiste Chinois
1986, est l'année de ma mort
Cette année là, mon fils est né.
Moi, j'étais mourant à l'hôpital
Cet événement me fait penser à la croyance chinoise
du cycle de la vie :
la mort est vie et la vie ou la naissance est mort

Je m'appelle Bernard Giraudeau, je suis né, peut-être à Chypre,
il y a longtemps, probablement avant la naissance d'Aphrodite.
Je suis né plusieurs fois, et la dernière c'est le 18 juin 1947
à La Rochelle en France, un petit port au bord de la mer.
Evidemment on a parlé de naissance, donc automatiquement de mort,
en fait la mort qui paraît si concrète, est pour moi une grosse
confusion. C'est pour cela que j'en parle beaucoup dans mes films.
Par exemple, je trouve que la photo c'est comme une arme.
L'appareil photo ça tue, c'est pour ça qu'il y a toujours des photos
dans mes films, c'est à dire l'appareil photo quand il a pris les deux
cent-cinquantièmes de secondes de vie, ce qui reste après c'est mort,
l'instant est mort, donc c'est une mort à chaque fois,
à chaque prise de photo.
Je fais un métier de morts finalement ; je suis un comédien,
en tant que réalisateur c'est déjà différent,
mais en tant que comédien, c'est vrai qu'il y a quelque chose
d'impressionnant pour moi, à chaque fois que je fais un film,
je ne m'intéresse plus à ce film, je ne me regarde jamais plus,
cet instant est mort ce personnage est mort.
C'est vrai aussi pour un certain nombre d'événements
dans ma vie privée, c'est à dire que si j'ai fait ce film
qui s'appelle "L'Autre" à Chypre c'est parce qu'un jour
je me suis trouvé enterré à neuf ans

Άν γύρισα την ταινία "Ο Άλλος" στην Κύπρο είναι γιατί στα εννιά μου χρόνια, βρέθηκα θαμμένος σ'ένα υπόγειο κανάλι που κατεδαφίστηκε. Με την νόηση της παιδικής μου ηλικίας νόμισα ότι κάπως έτσι θα πρέπει να είναι το τέλος, ο θάνατος. Τελικά όμως βγήκα ζωντανός.

Θέλω να πεθάνω πολλές φορές, να πεθαίνω συχνά, γιατί πιστεύω ότι πίσω από κάθε θάνατο κρύβεται μια πραγματική αναγέννηση.

Υπάρχει νομίζω ένας συνδετικός κρίκος μ'αυτά που έλεγα προηγουμένως.

Η φωτογραφική μηχανή είναι όπλο που σκοτώνει ενώ συγχρόνως διατηρεί τα τελευταία δευτερόπτα μιάς ζωής.

Ονομάζομαι Κώστας Γαβράς. Γεννήθηκα το 1933 στην Πελοπόννησο.

Ο Θάνατος μ'αφήνει τελείως αδιάφορο, θα προσπαθήσω άλλωστε να μην πεθάνω.

Μ' αρέσει να κάνω μόνο ό,τι μ'ενδιαφέρει πραγματικά, όμως δεν μπορούμε να κάνουμε πάντα αυτό που θέλουμε γ'αυτό αποφάσισα να ασχοληθώ με τον κινηματογράφο γιατί είναι ένα μοναδικό μέσο που κατορθώσαμε να βρούμε μέχρι τώρα για να κρατήσουμε την αιωνιότητα και να δώσουμε μεγαλύτερη διάρκεια στη ζωή.

Ο κινηματογράφος μας επιτρέπει να εξερευνούμε τον κόσμο, τις ψυχές, να δρίσκουμε την αλήθεια.

Αυτή η προσπάθεια της εξεύρεσης της αλήθειας είναι μιά συνεχής έρευνα, ένας αγώνας χωρίς τέλος.

et que le tunnel dans lequel j'étais s'est écroulé et qu'à cet âge là, je me suis dit ça doit être ça la fin, peut-être la mort.

Puis je m'en suis sorti.

Moi j'ai l'impression tout de même, et je tiens à cela, je tiens à mourir moi, je tiens à mourir plusieurs fois, je tiens à mourir souvent parce que j'ai l'impression qu'à chaque fois que je meurs de quelque chose, je meurs à un âge, j'ai l'impression que derrière il y a une vraie renaissance.

Je crois qu'il y a un lien très précis entre ce que je disais tout à l'heure, qui est l'appareil photo comme une arme à tuer tout en conservant les dernières secondes.

Il y a un rapport à cela avec ma vie privée au fur et à mesure que les années ont passé et que j'ai voulu nécessairement mourir pour renaître et qu'à chaque parcours initiatique il y a une nouvelle vie.

Je pense que vous avez fait un parcours initiatique à l'âge de six ans, ce qui est très très tôt.

Je m'appelle Costas Gavras.

Je suis né en 1933 dans le Péloponèse.

En ce qui concerne la mort, comme je n'aime faire que des choses qui me passionnent et qui m'intéressent profondément, j'essaierai de ne pas mourir ; je ne trouve aucun intérêt particulier dans la condition de la mort, mais, comme on ne fait pas toujours ce qu'on veut j'ai décidé de faire du cinéma, parce que le cinéma, finalement, c'est un des rares moyens qu'on a trouvés jusqu'à présent pour être éternel, pour garder l'éternité, pour faire vivre la vie, continuer la vie aussi longtemps que la pellicule nous le permet, c'est-à-dire plusieurs années, même plusieurs siècles ;

Le cinéma permet d'explorer un peu le monde, d'explorer un peu les âmes, d'essayer de trouver la vérité.

C'est une quête quasi-permanente,

c'est une quête aussi sans fin puisqu'à chacun sa vérité.

Άνθρωπος, η τέλεια παραδοχή της νομοτέλειας της ζωής,
ένα αίνιγμα
που το μυστικό του χάνεται στο χρόνο
Όλα είναι απολύτως λογικά
και γι'αυτό ακατανόητα. (Αμαρυλλίς Σινιοσσόγλου)

Ο Έρωτας οδηγεί προς τον θάνατο. Το παιδί που γεννιέται που είναι κάτι το παραγωγικό κάτι που δεν υπήρχε εχθές; αν γεννηθεί αυτή την στιγμή Ελενίτσα μηδέν ετών δύο δευτερολέπτων είναι κάτι το παραγωγικό μέσα στον κόσμο. Απ'τη στιγμή όμως που γεννιέται το παιδί είναι έτοιμο να πεθάνει. Μπορεί να πεθάνει δέκα μερών, δέκα χρονών, εκατό χρονών ως εκατό είκοσι επτά χρονών που αν δεν κάνω λάθος είναι το ανώτατο όριο ζωής σε ορισμένους Ουζμπέκους ή άλλους κάπως παράξενους λαούς που τρώνε πολλά γιαούρτια.

Έτσι ο έρωτας ο ίδιος περιέχει και το νίκος, περιέχει μια μαχητικότητα και είναι συνδυασμένος με τον θάνατο. Για να πω κάτι το πάρα πολύ "επίπεδο" γιατί εμείς οι στοχαστές επιτρέπουμε στον εαυτό μας να λέμε και πολλά επίπεδα πράγματα: Δεν θα υπήρχε θάνατος αν δεν υπήρχε έρωτας, αν δεν υπήρχε παραγωγή των ανθρώπων. Αν οι άνθρωποι δεν γεννιόντουσαν, δεν θα μπορούσαν να πεθάνουν. Και για να πεθάνουν σημαίνει ότι μπορεί να έχουν γεννηθεί και αναπτυχθεί και να έχουν αναπτύξει κι' άλλους ανθρώπους. Λοιπόν η ερμηνεία σε απαισιοδοξία, εκδηλώνει ψυχολογικά μια τάση στο, όλα να είναι ρόδινα, αλλά δυστυχώς ενώ τα ωραία αυτά λουλούδια που είναι εμπρός μου είναι ρόδινα, το ανοικτό παιγνίδι του Κόσμου είναι τόσο κόκκινο, όσο και μαύρο όσο και άσπρο όσο και κόκκινο, είναι σε μια αρμονική πολυχρωμία.

L'Homme, l'acceptation parfaite de la détermination de la vie,
une énigme
si habilement construite,
que son secret est maintenant perdu.
Tout est à la fois
parfaitement logique et incompréhensible.
(Amaryllis Siniossoglou)

L'amour conduit à la mort.

L'enfant naît, il est productif, il est quelque chose qui n'existait pas hier ; s'il naît, à cet instant, une petite Hélène, de zero an et dont l'âge est de deux secondes, c'est quelque chose de productif dans le monde. Mais, de l'instant même que naît l'enfant, il est prêt à mourir. Il peut mourir à l'âge de dix jours, dix ans, cent ans, jusqu'à cent-vingt-sept ans, âge que, si je ne me trompe pas, est l'âge maximum chez les Ouzbecks ou d'autres peuples peu ordinaires qui consomment beaucoup de yaourts.

Ainsi, l'amour est sublimation, il est affrontement il est la mort même.

Pour dire quelque chose de très "plat", car nous les penseurs nous-nous permettons de dire bien de choses "plates" : la mort n'existerait pas sans l'existence de l'amour, sans la reproduction humaine. Si les hommes ne naissaient pas ils ne pourraient mourir. Et pour mourir, suppose qu'ils peuvent être nés, avoir évolué et avoir fait évoluer d'autres hommes. Par conséquent, l'interprétation au pessimisme exprime, du point de vue psychologique, une tendance à voir tout en rose, mais malheureusement, malgré que toutes ces belles fleurs qui sont devant moi, elles sont roses, le jeu ouvert du monde est aussi rouge que noir, que blanc, que rouge, il est dans une polychromie harmonieuse.

Η Τέχνη νικάει τον θάνατο.

Η νίκη του θανάτου και αυτή η αγωνία του θανάτου που έχει πιάσει τον σημερινό άνθρωπο - Άνθρωποι 85 χρονών κάνουνε Lifting για να φανούνε 84 απο τον φόβο μην φανούνε πιο μεγάλοι - είναι μια απο τις υστερικές και όχι ιστορικές μορφές της εποχής. Η Τέχνη δημιουργεί όπως και η σκέψη, και η ποίηση και η πράξη εκεί που υπάρχει, δημιουργούν μεγάλα έργα τα οποία είναι και αυτά φτιαγμένα για να λάμπουν, να λάμπουν στο φώς της περιπλάνησης, να μας δώσουν χαρά και, αν προσπαθήσουμε να καταλάβουμε και την λύπη που κρύβουν, αλλά δεν είναι φτιαγμένα για την αιωνιότητα. Δίνω σπάνια τον λόγο της τιμής μου. Μπορώ να σας δώσω τον λόγο της τιμής μου ότι όλα αυτά τα έργα που βρίσκονται γύρω μας όπως και να τα αξιολογήσουμε δεν θα υπάρχουνε σε εκατό πενήντα χιλιάδες τρισεκατομμύρια έτη φωτός. Ο Θάνατος θα τα έχει σθήσει ή μετατρέψει σε άλλες υλικές μορφές.

Άρα ο θάνατος δεν είναι ο εχθρός μας. Είναι και ο καλύτερος μας φίλος. Ίσως αν είχα την δύναμη που βέβαια δεν την έχω με κανένα τρόπο, να σας χάριζα μια ζωή που θα κρατούσε εκατό χιλιάδες χρόνια θα σας έκανα το πιο δηλητηριασμένο δώρο.

L'art vainc la mort

La victoire sur la mort, et l'agonie même de la mort qui détient l'homme actuel.

Des hommes de quatre-vingt-cinq ans font des lifting pour paraître quatre-vingt-quatre ans, de peur de se voir plus âgés ; c'est un des visages hystériques et non pas historiques de notre époque.

L'art crée tout comme la pensée, la poésie, l'acte là où il existe ; elles créent de grandes oeuvres qui sont faites pour briller, briller à la lumière de l'errance pour donner de la joie et si nous essayons de comprendre aussi la tristesse qu'elles dissimulent, mais elles ne sont pas faites pour l'éternité.

Je donne rarement ma parole d'honneur !

Je peux vous donner ma parole d'honneur que toutes ces oeuvres qui se trouvent autour de nous de n'importe quelle manière que l'on les évalue, elles n'existeront pas dans 150 mille milliards d'années lumière. La mort les aura effacées ou transformées en d'autres matériaux.

Alors la mort n'est pas notre ennemi. Elle est notre meilleure amie. Peut-être, si j'avais la force, que je n'ai évidemment pas d'aucune manière, de vous offrir une vie qui durerait cent mille ans, je vous aurais fait un cadeau empoisonné.

Αυτά τα αλλόκωτα μαντάτα
γίνονται παιγνίδι και χορός
Τα παιδάκια τρέχουν γελούν και παίζουν.

Αξάμωσα μια χούφτα δύναμη
με την πυγμή των παιδικών μου μνήμων.
Μια γυάλινη παλάμη που να μετρά το βλέμμα
και βαλσάμωσα τον φόβο
μέσα στο πετσί ενός γέρου κροκόδειλου.

Εξοικειώνουμε τα παιδιά μας με τον πόλεμο.
Τους δίνουμε όπλα, χέρια και κροκόδειλους
για να παίζουν. Τα πέρνουμε και στο νεκροταφείο
και τους δείχνουμε τα μνημεία πεσόντων.
Τα ετοιμάζουμε για την δικαιοσύνη.
Η Ζωή και ο Θάνατος, τους λέμε, ότι συνυπάρχουν μέσα στο
παιγνίδι του κόσμου και ότι ο πόλεμος που γίνεται χωρίς
να υπάρχει εχθρηκότητα ανάμεσα στους στρατιώτες
κρύβει φρίκη, αποτροπιασμό και τερατουργήματα.

Ces nouvelles, étranges, se convertissent en jeu et danse
les enfants accourent en riant et en jouant

J'ai ramassé une poignée de force
une main à la force de mes souvenirs d'enfance
une main de verre qui ajuste le regard
j'ai embaumé la peur dans la peau d'un vieux crocodile

Nous familiarisons nos enfants avec la guerre
nous leurs donnons des armes, des mains, des crocodiles pour jouer
Nous les prenons au cimetière et nous leurs montrons
les tombes des martyrs
Nous les préparons pour la justice
La vie et la mort, nous leurs disons, coexistent dans le jeu du monde
et que la guerre sans qu'il y ait d'hostilité entre les soldats
cache l'horreur, l'abomination, la cruauté...

Ἦρθε ο καιρός, και τα μαντάτα μεγάλωσαν
Σκορπίστηκαν σ'όλη την γή
Οι φίλοι μου τα άκουσαν και ταραχτηκαν.

Κατακτητή

Που περιγέλασες την γνώση μας
και πίστεψες μόνο στην δύναμη των όπλων σου.
Πυροδόλησες το πιο γνήσιο μας πνεύμα
γιατί θέλησες να μας ξεριζώσεις τον πόθο της γής μας.
Δεν μπορώ όμως να ξεπεράσω τον πόθο της γής μου.
Αυτής της γής και αυτής της θάλασσας
που σ'αρνούνται ήσυχα χωρίς μίσος.
Αυτής της γής που θα χαθεί η δικαιοσύνη που της πέφτει
όταν μόνο θα χαθεί η Τέχνη.

Ἦρθε ο καιρός, και τα μαντάτα μεγάλωσαν
Σκορπίστηκαν σ'όλη την γή, οι φίλοι μου ήρθαν και μ'άγγιξαν.
Ἐγραψα τα χρόνια της ζωής μου με την άμμο
και έβαλα στο μέσο τους ένα κομμάτι της γής μου που έδγαζε νερό.
Ἐκανα μυσταγωγία και έδωσα στον κόσμο το κορμί μου.
Ἐκανα γιορτή και ήρθαν να μου ευχηθούν.
Περπάτησαν πάνω στην άμμο που με γέννησε
πάνω στα χρόνια της ζωής μου και είδαν την κόκκινη μου πληγή ανοικτή.

Le temps est venu et les nouvelles amplifiées
se sont dispersées sur toute la terre,
mes amis les ont entendues et se sont renversés

Conquerant,
Tu t'es moqué de notre connaissance
Tu as cru seulement à la force de tes armes
Tu as fusillé notre esprit pur
Tu as voulu nous déraciner de notre terre
Mais je ne peux pas dépasser le désir de ma terre,
cette terre, cette mer qui te rejettent tranquillement sans haine.
Cette terre dont la justice s'évanouira quand disparaîtra l'Art.

Le temps est venu et les nouvelles amplifiées se sont dispersées
sur toute la terre, les amis sont venus me soutenir
J'ai écrit les années de ma vie avec du sable,
et j'ai mis un morceau de ma terre comme une source d'eau
qui l'entourait
J'ai fait une mystagogie et donné mon corps au monde
J'ai fait une fête et ils sont venus me féliciter
Ils ont marché sur le sable qui m'a donné naissance,
sur les années de ma vie et ont vu ma plaie rouge ouverte

Ο Όμηρος, ο Οιδίποδας, η Ωραία Ελένη.

Ήχοι και χρώματα κόκκινα του καμπαρέ
μετά την επίσκεψη του Έλληνα φιλόσοφου στο νησί.

Η Δικαιοσύνη, ο Ελληνικός Πολιτισμός της Κύπρου
καίγονται φλέγονται και ματώνουν.

Ο Ελληνικός Πολιτισμός της Κύπρου, η Δικαιοσύνη
ψύχονται, παγώνουν, και παθαίνουν πόλωση.

Και απο εκείνη την μέρα μέχρι σήμερα
συνεχίζουμε τριγύρω να μιλούμε, να περιφερόμαστε, να σχολιάζουμε.

Homère, Oedipe, La belle Hélène

Des sons et des couleurs rouges, ambiance de cabaret,
à la visite du philosophe grec sur l'île

La justice, la civilisation hellénique de Chypre
brûlent, s'enflamment et saignent

La civilisation hellénique de Chypre, la justice,
refroidissent, gèlent, se polarisent

Depuis ce temps là, nous continuons à parler, à nous promener,
à faire des commentaires

Την νύχτα μέσα στο Νεκροταφείο
ζωντανεύουν οι νεκροί...

"Το όνομα μου είναι Λογγίνος Παναγή
Γεννήθηκα το 1970 στην Κύπρο...
Έβγαλα σήμερα για φωτογραφία,
Τα χιονισμένα πεύκα ένα
ξύλινο σπιτάκι καλυμμένο στα χιόνια
(το καταφύγιο μας εν καιρώ ειρήνης)
...και την έστειλα σπίτι με μια ευχή...
"Καλά Χριστούγεννα και ευτυχές το νέον έτος."
Έβγαλα λοιπόν την φωτογραφία σήμερα
πρίν λειώσουν τα χιόνια και φανούν
στο χώμα τα πτώματα των σκοτωμένων.

Την Νύχτα μέσα στο Νεκροταφείο ζωντανεύουν οι νεκροί,
και πρίν κοιμηθούνε πάλι, θέλουν να πιούν, να ξεδιψάσουν.
Αφού ξεδιψάσουν ξανακοιμούνται πάλι μέσα στα μνήματα τους.
Μα όλη την μέρα περιφέρονται μέσα μου
μιά και έχουμε τά ίδια χρόνια ζωής.

Pendant la nuit, dans le cimetière, revivent le morts

Je m'appelle Logghinos Panaghi
Je suis né en 1970 à Chypre
j'ai fait une photo aujourd'hui...
Les pins enneigés...
Une cabane en bois, couverte de neige
(notre refuge en temps de paix)...
je l'ai envoyée chez nous avec un voeu
"joyeux Noël et une heureuse nouvelle année"
j'ai fait une photo aujourd'hui
avant que la neige fonde
avant qu'apparaissent les cadavres de ceux qui ont été tués

Pendant la nuit, dans le cimetière, revivent les morts
et avant qu'ils s'endorment à nouveau, ils veulent boire...
Ils se désaltèrent et se rendorment à nouveau dans leurs tombes
Mais toute la journée il se promènent en moi...
car nous avons le même âge

Αυτός είναι ο γιός του Αγνοούμενου,
ο μικρός και ο μεγάλος στρατιώτης
που δεκα εφτά χρόνια ιδρώνει
για να μπει μέσα στο νεκροταφείο
ή στο σπίτι του πατέρα του.

Μπαίνει μέσα στην θάλασσα
και συναντάει στα βαθιά νερά της την εικόνα του.

Και η θάλασσα, η μεγάλη μάνα
βγάζει έξω την ψυχή του ασύχαστου πατέρα
και την παραδίδει σε σας:

Παρακαλώ μην λησμονάτε
ότι δώσαμε Ζωή και θάνατο
χιλιάδες χρόνια για να κρατήσουμε
την φλόγα αναμμένη πάνω στην γή μας.

Παρακαλώ μη λησμονάτε
την δικαιοσύνη, την γή μου, και το παιδί σας.

C'est le fils du porté disparu
Le petit et le grand soldat qui depuis 17 ans, épouvanté
essaie de rentrer dans le cimetière ou dans la maison de son père

Il plonge dans la mer
Il rencontre dans les eaux profondes son image

Et la mer, cette mère infinie
Crache l'âme de ce père agonisant
et vous la confie

Je vous prie n'oubliez pas
que nous avons donné la vie et la mort
des milliers d'années pour garder la flamme sur notre terre

Je vous prie n'oubliez pas
la Justice, ma Terre, et votre enfant.

Το όνομα μου είναι Μαρίνα
και πέθανα όταν ήμουν 6 χρονών στην Κύπρο.

Je m'appelle Marina et je suis morte à l'âge de six ans à Chypre...

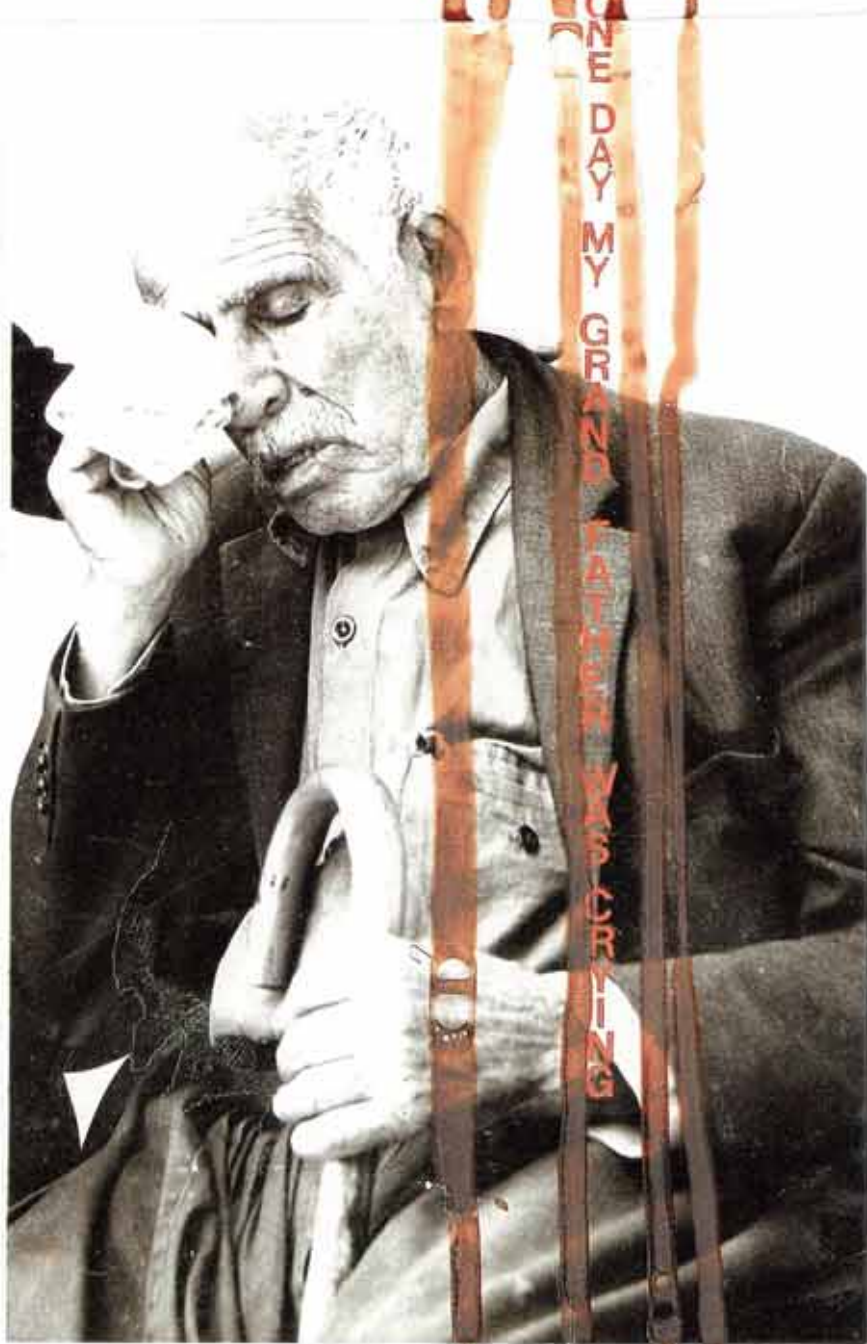
Μιά όμορφη θεά που την λένε Αφροδίτη γεννήθηκε.

Une belle déesse nommée Aphrodite est née...

Θυμάμαι η ιστορία άρχισε όταν ο παππούς έκλαιγε

Je me souviens... l'histoire a commencé quand grand-père pleurait.

ONE DAY MY GRANDFATHER WAS CRYING

κι όταν αρρώστησε η γιαγιά.

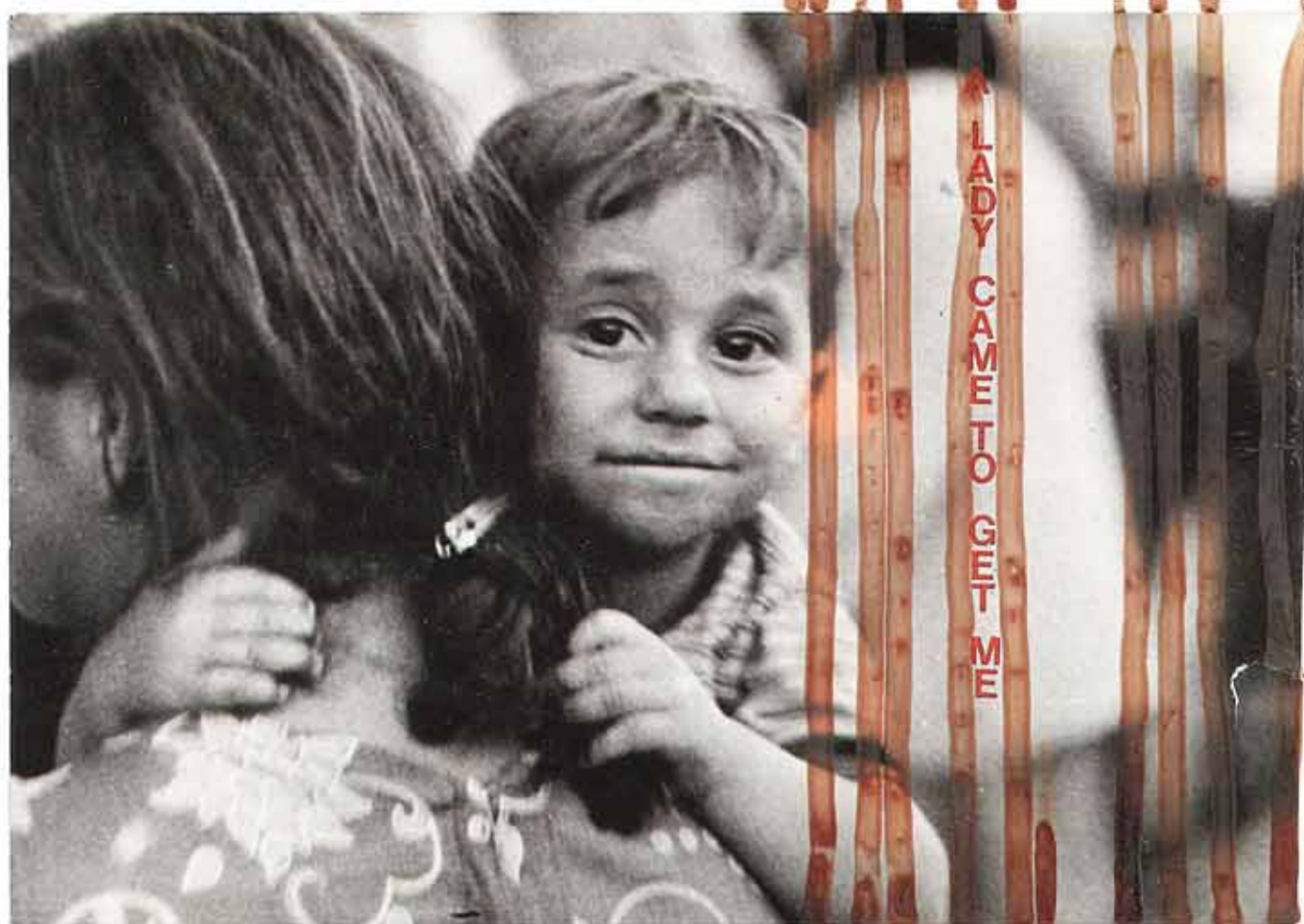
Grand-mère est tombée malade.

HIS WIFE WENT INSANE

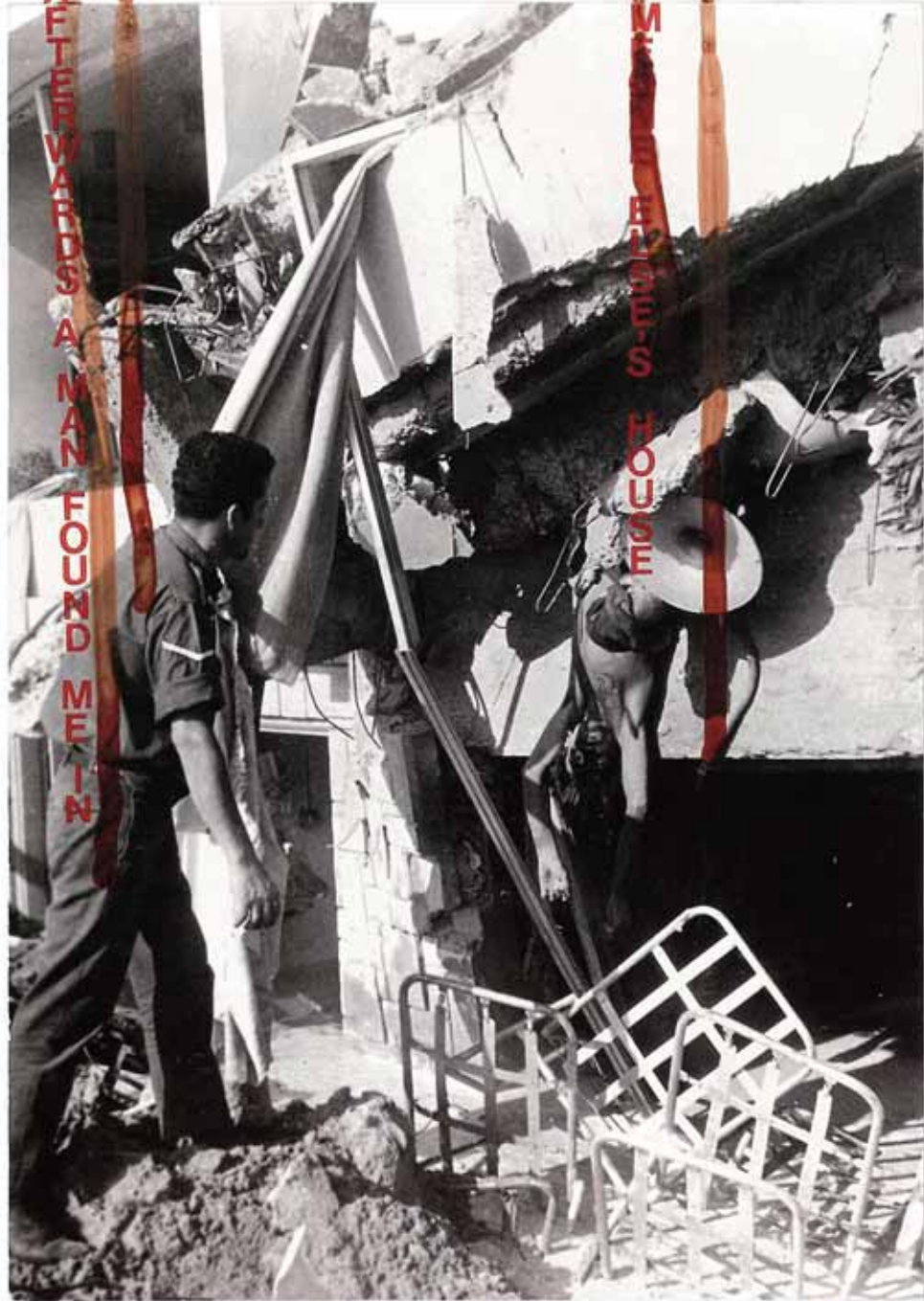
Μιά γυναίκα ήρθε τότε και με αγκάλιασε.

Alors, une femme est venue et m'a prise dans ses bras

Ενας στρατιώτης με βρήκε μέσα σ'ένα κατεδαφισμένο σπίτι

Un soldat m'a retrouvée dans les décombres d'une maison

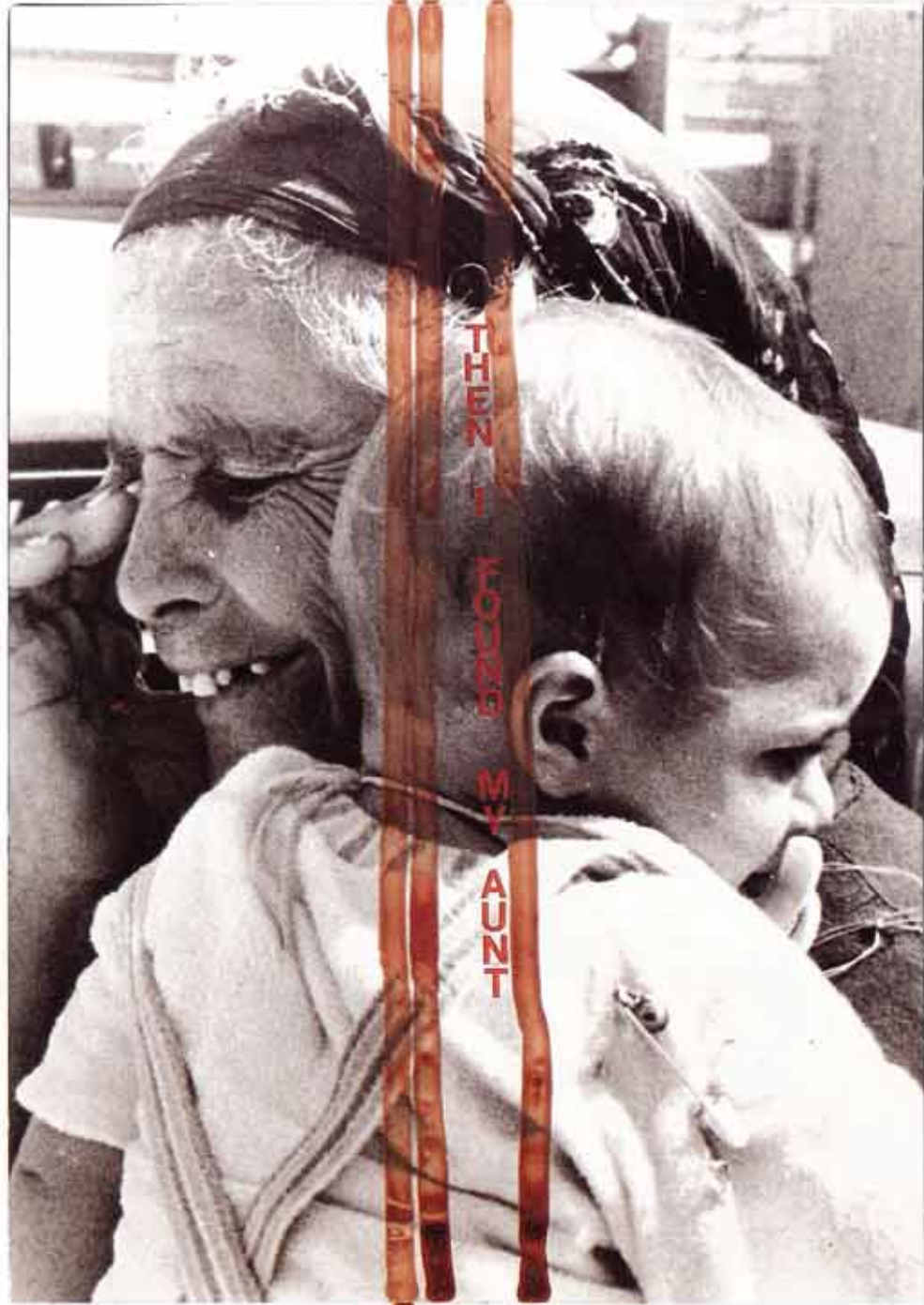

AFTERWARDS A MAN FOUND ME IN

MY HOME'S HOUSE

Μετά βρήκα την θεία μου,

Puis, j'ai retrouvé ma tante

et je suis partie avec les autres

και έφυγα μαζί με τους άλλους.

AND RAN AWAY WITH THE OTHERS

Ο μπαμπάς μου είχε πρόσωπο καμένο από μιά βόμβα Napalm

Mon père avait le visage brûlé d'une bombe Napalm

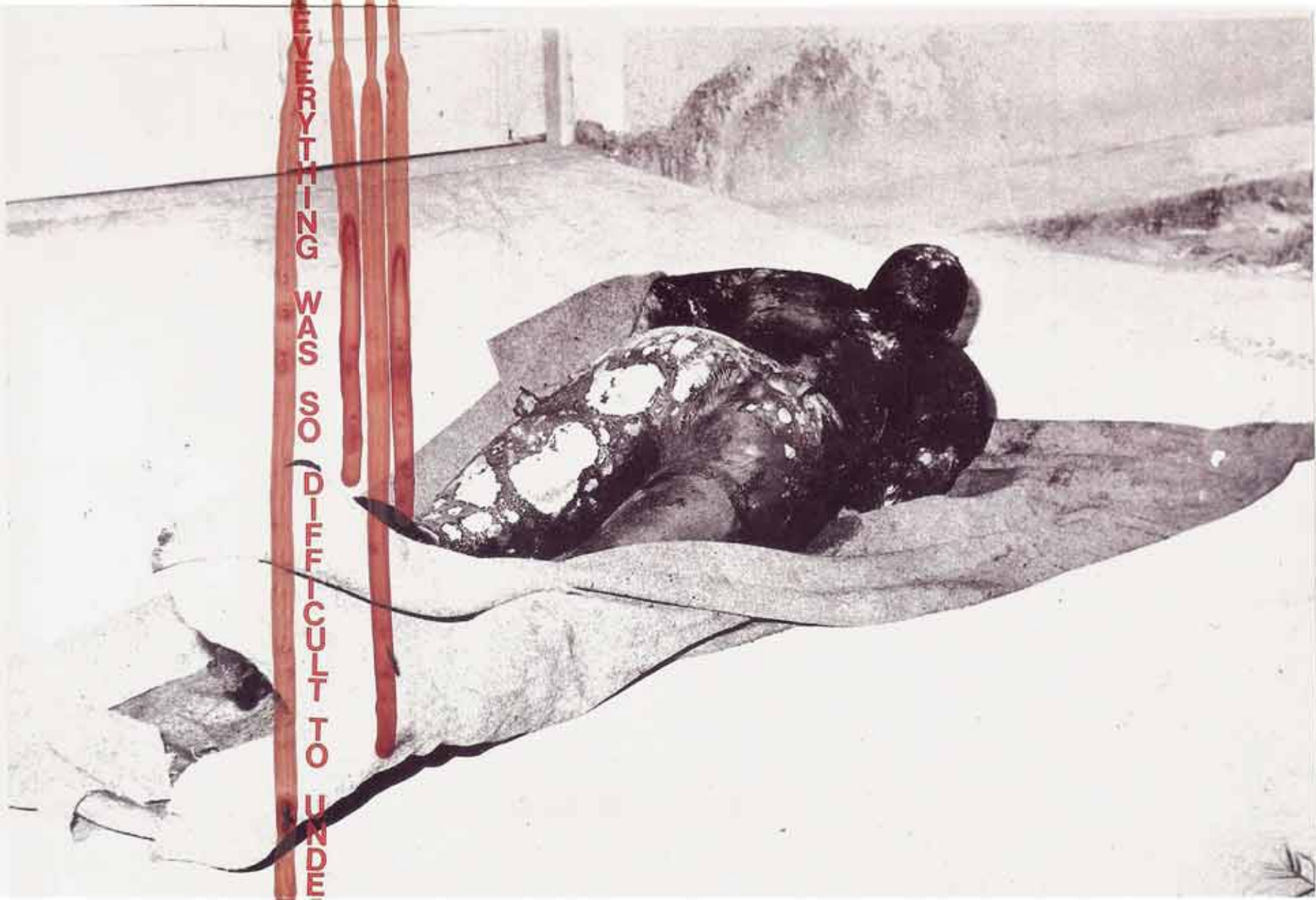

MY
FATHER
LOOKED
STRANGE

Οι άνθρωποι μέσα στον ίδιο θάλαμο έμοιζαν σαν καμένοι βράχοι.

Les gens dans cette pièce ressemblaient à des rochers brûlés

EVERYTHING WAS SO DIFFICULT TO UNDERSTAND

Η εκκλησία καιγόταν

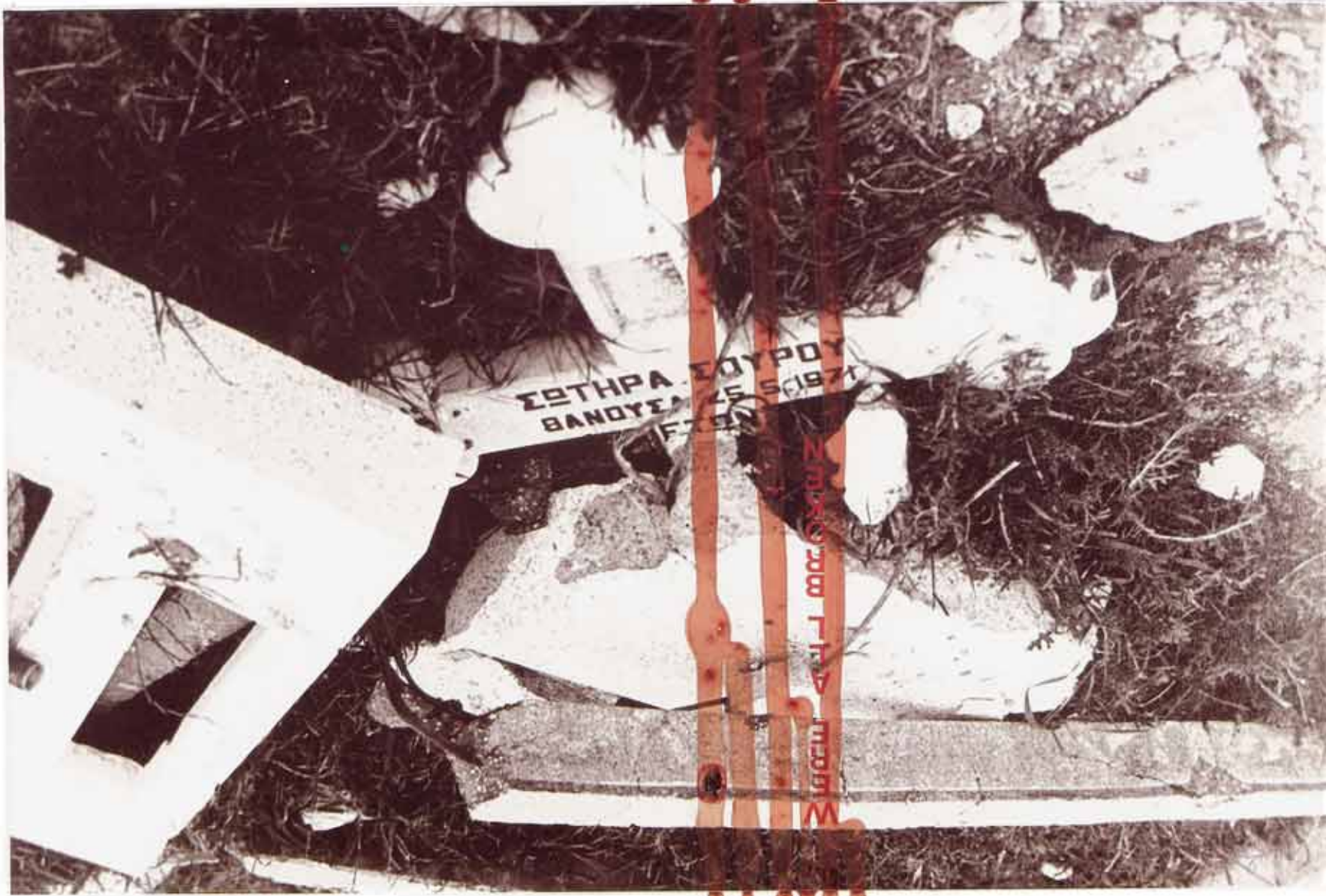

WAS ON FIRE

L'église était en feu.

και οι σταυροί των τάφων ήταν σπασμένοι.

Les croix des tombes brisées

Όταν μεγάλωσα και έφυγα μακριά από εκείνο το νοσοκομείο
βγήκα έξω στον κόσμο. Τότε μου εξήγησαν οι μεγάλοι
τι σημαίνει Δικαιοσύνη:

Quand j'ai grandi et je suis partie de cet hôpital,
j'ai découvert le monde extérieur
Alors, les grands m'ont expliqué ce que signifie "JUSTICE"

WHEN

I LEFT THE TERRIBLE HOSPITAL AND RETURNED TO

a normal life

I REALIZED

HOW MUCH

I SHOULD BEYOND HAD SUFFERED

Δικαιοσύνη είναι η ιστορία του Τόπου!

La Justice est l'Histoire du pays

Την μέρα του πολέμου.
Le jour de la guerre.

ιστορία αγάπης

histoire d'amour

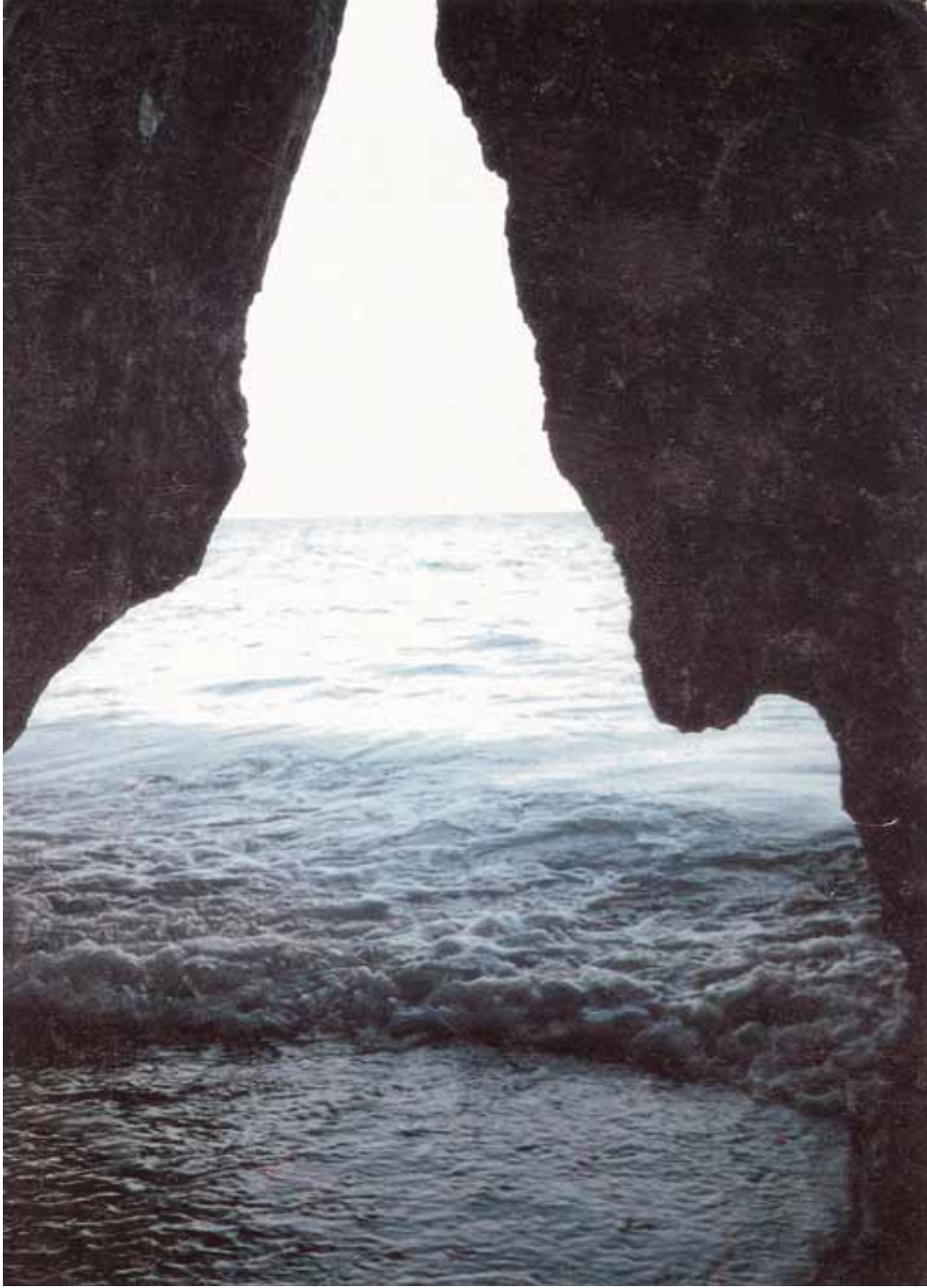

ιστορία αγάπης και έρωτα!

histoire d'amour et de passion

Ἦρθε ο καιρός και τα μαντάτα μεγάλωσαν...
Le temps est venu! Les nouvelles s'amplifiaient...

Έγραψα τα χρόνια της ζωής μου με την άμμο

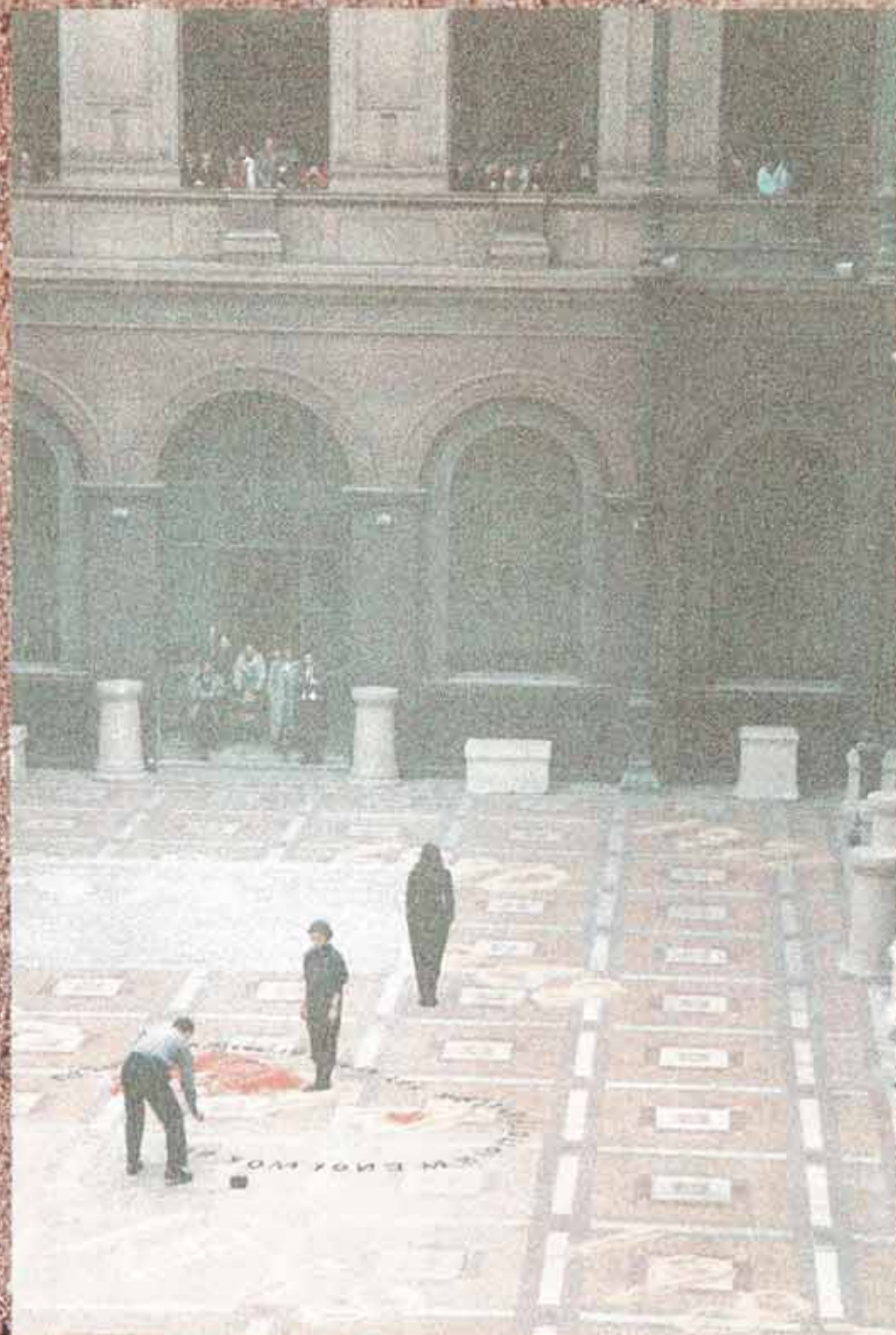
J'ai écrit les années de ma vie avec du sable

marina Olympios
marina Abramovic
démosthènes Davvetas

Έκανα μυσταγωγία και έδωσα στο κόσμο το κορμί μου.

J'ai fait une mystagogie et donné mon corps au monde.

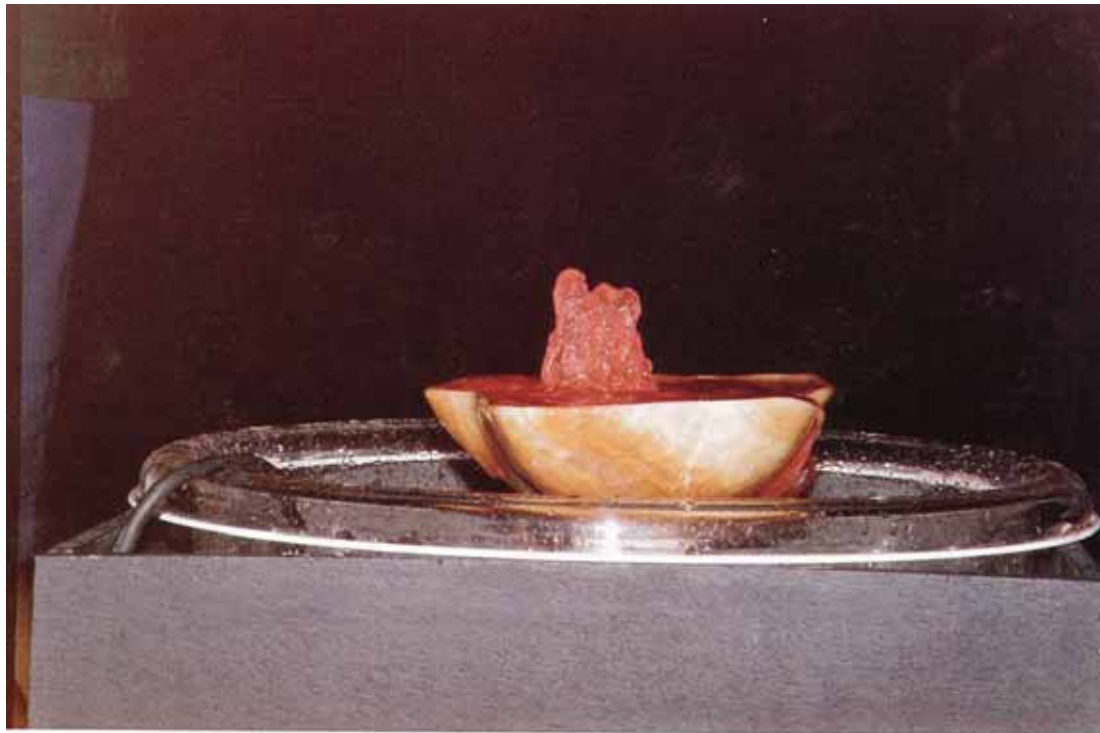
Δεν μπορώ όμως να ξεπεράσω τον πόθο της γής μου.

Mais je ne peux pas dépasser le désir de ma terre,

Ἦρθε ο καιρός και τα μαντάτα μεγάλωσαν...
Le temps est venu! Les nouvelles s'amplifiaient...

Η κόκκινη πλεγγή ανοικτή.
Ma plaie rouge ouverte.

Οι φίλοι μου τα άκουσαν και τaráχτηκαν.

mes amis les ont entendues et se sont renversés

la date de ma mort
c'est plus ou moins 1968
C'est-à-dire quand j'ai commencé à réaliser
l'activité que j'ai aujourd'hui
et plus j'avance à mon travail,
plus on fabrique des images, moins on existe !

Christian Boltanski.

Αν κάποιος με ρωτούσε την χρονιά που πέθανα,
θα έλεγα το 1968-1969.
Δηλαδή όταν άρχισα την δραστηριότητα
που διατελώ σήμερα. Έτσι έχουν τα πράγματα:
Όσο περισσότερο φτιάχνουμε Εικόνες τόσο λιγότερο ζούμε.

Je m'appelle Costas Gavras.
En ce qui concerne la mort, comme je n'aime faire que des choses
qui me passionnent et qui m'intéressent profondément, j'essaierai
de ne pas mourir ; je ne trouve aucun intérêt particulier
dans la condition de la mort.

Ονομάζομαι Κώστας Γαβράς.

Ο Θάνατος μ'αφήνει τελείως αδιάφορο, θα προσπαθήσω
άλλωστε να μην πεθάνω.

Μ' αρέσει να κάνω μόνο ότι μ'ενδιαφέρει πραγματικά.

Je m'appelle Georges Rousse
je suis né il y a des millénaires.
je suis mort le 28 juillet 1947
Depuis cette date j'attends avec impatience
le dernier jour de ma mort pour renaître à nouveau.

Το όνομα είναι Georges Rousse.
Γεννηθήκα πριν από πολλές χιλιοετηρίδες.
Πέθανα στις 28 Ιουλίου 1947.
Από τότε περιμένω με ανυπομονησία
την τελευταία μέρα του θανάτου μου
για να μπορέσω επιτέλους να ξαναζήσω.

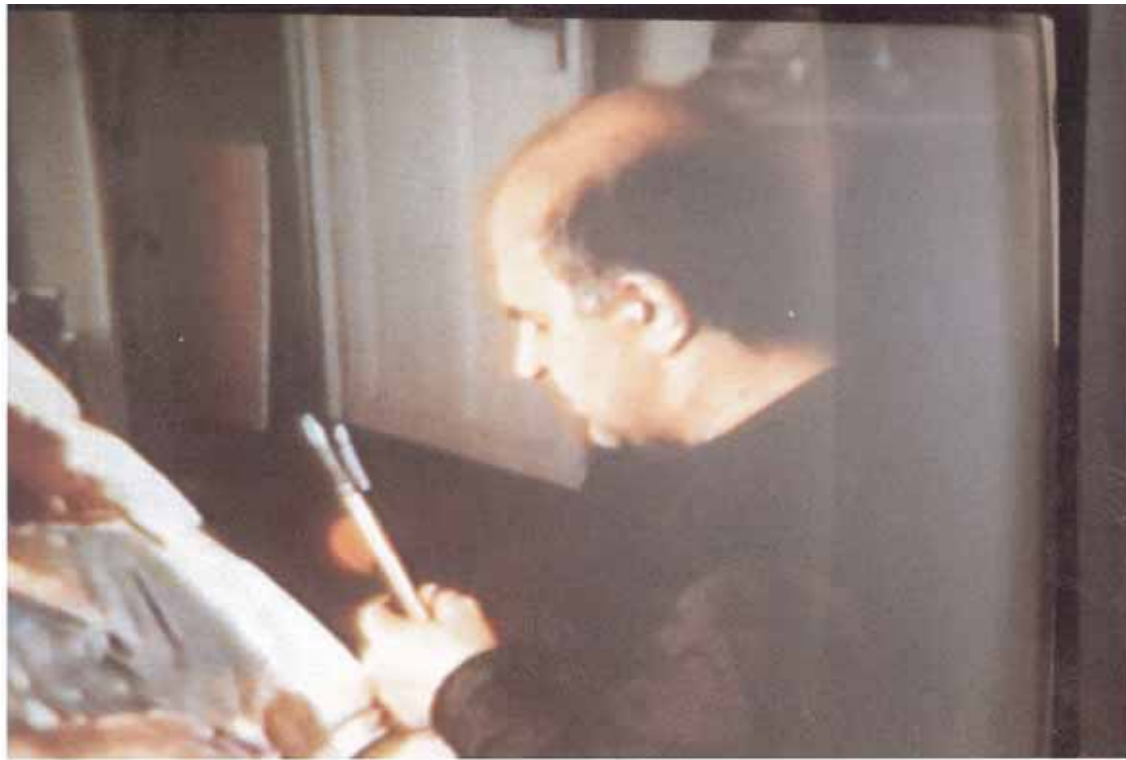
Je m'appelle Chen-Zhen
je suis un artiste Chinois
1986, est l'année de ma mort
Cette année là, mon fils est né.

Ονομάζομαι Chen - Zhen. Είμαι ένας καλλιτέχνης
από την Κίνα. Η χρονιά του θανάτου μου είναι το 1986.
Αυτή τη χρονιά γεννήθηκε ο γιός μου.

Je m'appelle Braco Dimitrijevic
Je suis né avec des peintures sous un rocher,
des peintures de bisons
Maintenant, cet endroit est connu comme la grotte de Lascaux
et se trouve dans le Sud de la France
Je crois que je mourrai seulement quand il n'y aura plus
de peintures, quand il n'y aura plus de pommes.

Το όνομα μου είναι Braco Dimitrijevic.
Γεννήθηκα μαζί με πολλές ζωγραφιές
κάτω από ένα βράχο. Βασικά οι ζωγραφιές ήταν
δίσκωνες. Αυτό το μέρος είναι τώρα γνωστό
σαν η σπηλιά της Λασκώ και βρίσκεται στα
νότια της Γαλλίας. Νομίζω ότι θα πεθάνω
μόνο όταν δεν θα υπάρχουν πια ζωγραφιές
και όταν δεν θα υπάρχουν πια μήλα.

Je m'appelle Alexandre Fassianos
je suis né dans une cellule d'église
Mon grand-père était pope dans cette église
j'y ai grandi et jusqu'à l'âge de cinq ans
je jouais avec les icônes et les Saints
je n'avais pas peur de la mort
Je ne connaissais pas ce qu'est la mort
je voyais Dieu et, je croyais que j'étais avec Dieu.

Ονομάζομαι Αλέξανδρος Φασσιανός.

Γεννήθηκα μέσα στο κελί μιας εκκλησίας.

Ο παππούς μου ήταν παπάς σ' αυτή την
εκκλησία. Μεγάλωσα σ' αυτή την εκκλησία,
μέχρι πέντε ετών έπαιζα μαζί με τις εικόνες
και τους αγίους. Δεν φοβόμουν τον θάνατο.

Δεν ήξερα τι ήταν ο θάνατος. Έβλεπα τον Θεό
και νομίζα ότι ήμουν μαζί με τον Θεό.

Je m'appelle Ulla Vahlund
Je suis morte en 1963, le jour de ma naissance

Το όνομα μου είναι Ulla Vahlund.
Πέθανα το 1963, την μέρα που γεννήθηκα.

je suis né, avant la naissance d'Aphrodite.

Γεννήθηκα πριν την Αφροδίτη.

Ονομάζομαι Bernard Giraudeau.

je tiens à mourir souvent

Θέλω να πεθαίνω συχνά.

Je m'appelle Bernard Giraudeau.

Tout est à la fois
parfaitement logique et incompréhensible.
(Amaryllis Sinioussoglou)

Όλα είναι απολύτως λογικά
και γι'αυτό ακατανόητα.
(Αμαρυλλίς Σινιοσσόγλου)

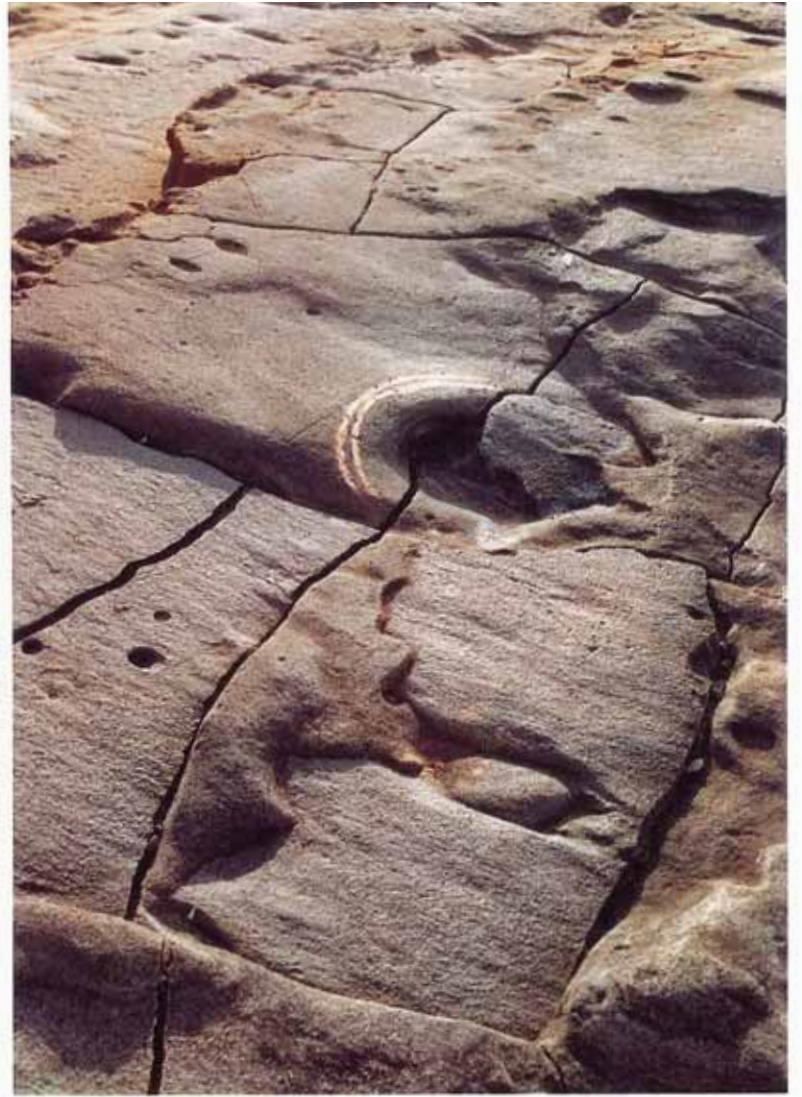
To φιλί.
Le baiser.

Τα παιδιά λατρεύουν το νεκροταφείο.
Les enfants vénèrent le cimetière.

Τα παιδιά δεν νοιάζονται για το θάνατο.
Les enfants tournent le dos à la mort.

Ακολούθησα τον ήλιο πάνω στα βράγια της θάλασσας.
J' ai suivi le soleil sur les rochers, au bord de la mer.

Μάζεψα το χρυσάφι μέσα στο νερό της θάλασσας.
J'ai ramassé l'or du fond de la mer.

Ξεχώρισα την Θεά και το Αλάτι.
J'ai distingué La Déesse et le Sel.

Την Αφροδίτη, τη Σαπφώ, το δελφίνι.
Aphrodite, Sappho, le dauphin.

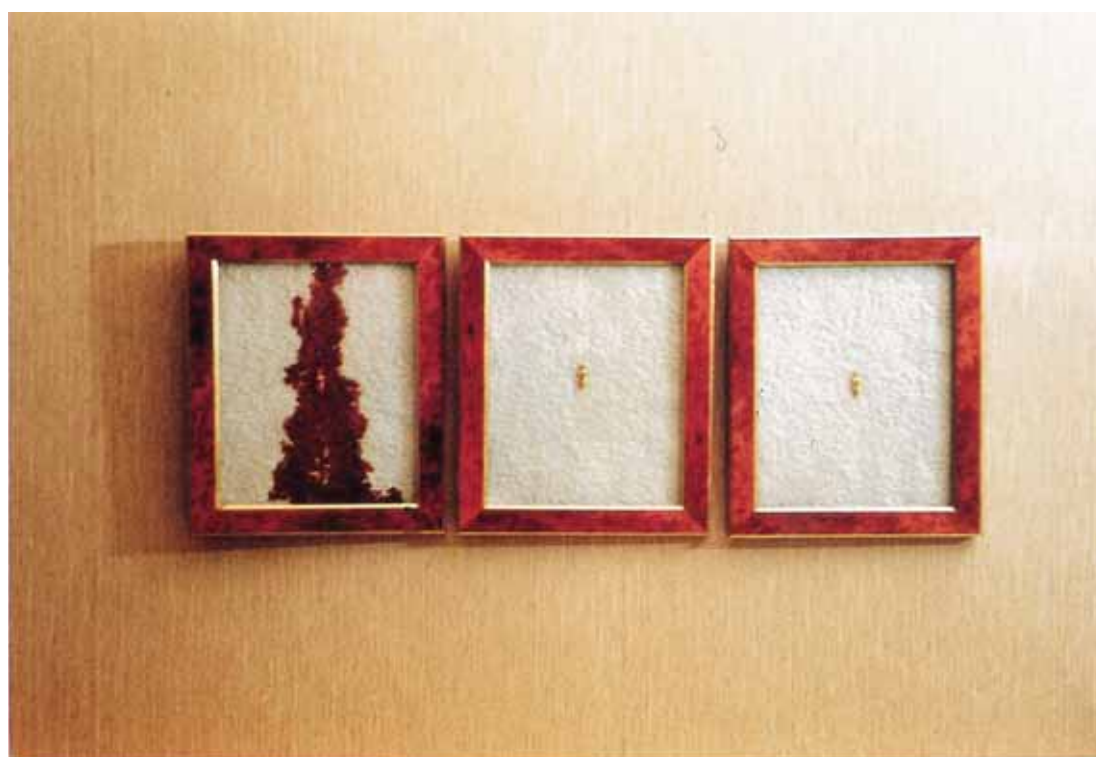

Καταλαβαίνω πολύ λιγότερα από όσα ζω. Όμως αυτή η ζωή μου πάει.
Είμαι τόσο ευτυχισμένη!

Je ne comprends pas tout de ce que je vis. Mais cette vie me convient. Je suis tellement heureuse!

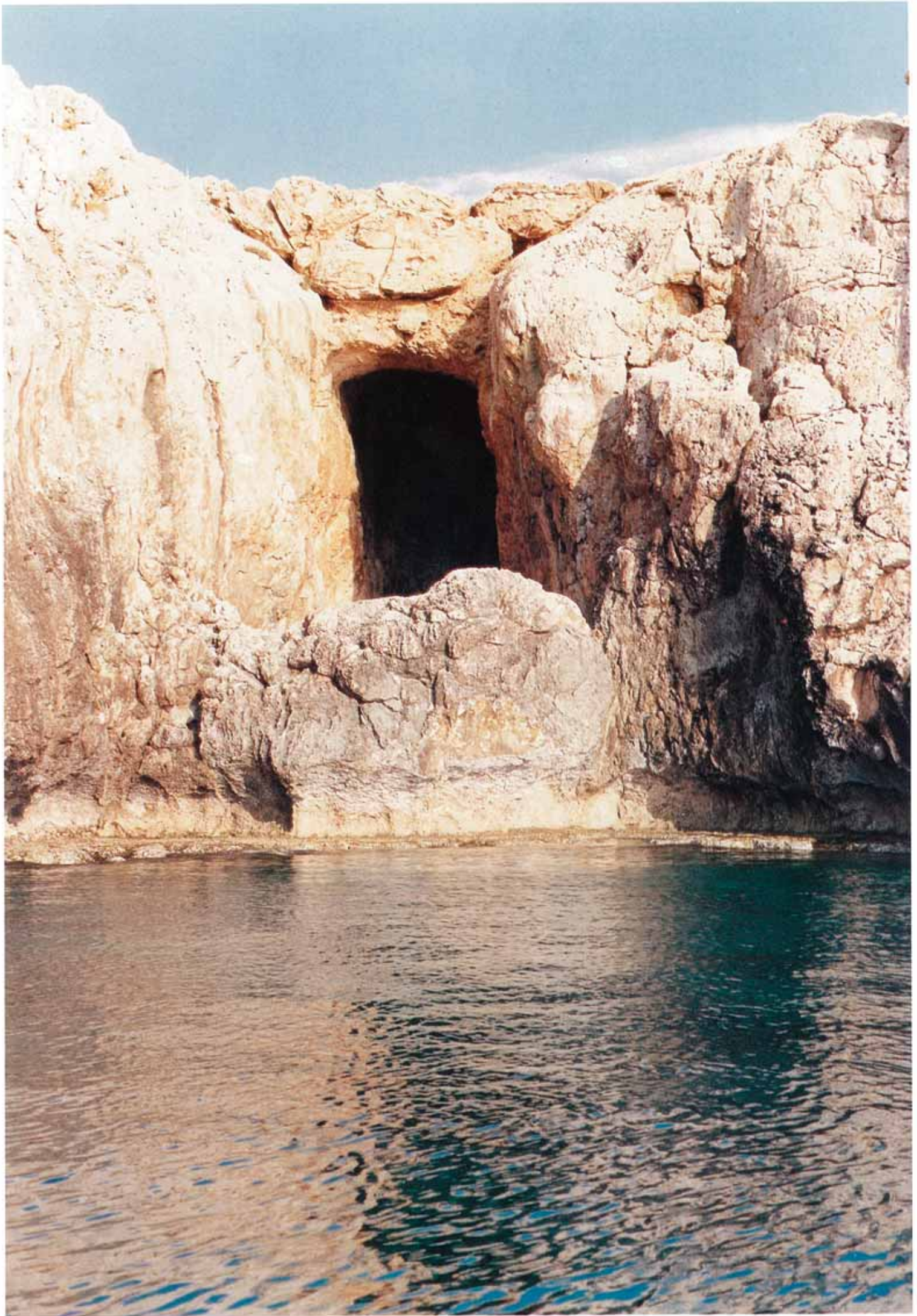

Έτσι λοιπόν η Αφροδίτη βασιλεύει στη ζωή μου.
C'est pourquoί, Aphrodite règne dans ma vie!

Με πάει βόλτα μέσα και έξω απ' το νερό.
Elle me fait flâner dans et au-delà de l'eau.

Με διαιώνίζει μέσα στις σπηλιές.
Elle m'éternise dans les grottes.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΥΤΟ ΕΓΙΝΕ ΤΗ ΜΕΡΑ
ΠΟΥ ΟΙ ΧΕΙΜΑΡΡΟΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΟΡΜΗΣΑΝ ΑΠΑΝΩ ΜΟΥ. ΕΤΟΣ 1992.
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
ΒΙΟΛΑΡΗ ΣΕ 1000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ

CE LIVRE A ETE REALISE
LE JOUR OU LES TORRENTS DE
CHYPRE SE SONT PRECIPITES SUR
MOI. ANNEE 1992. IL A ETE
IMPRIME EN 1000 EXEMPLAIRES
PAR L'IMPRIMERIE VIOLARIS LTD.

